

PREDGOVOR

Izrada *Leksikona Antuna Gustava Matoša* bila je potaknuta dvostrukom obljetnicom – 140. godišnjicom rođenja (17. lipnja 1873) i stogodišnjicom smrti (17. ožujka 1914) – toga prvog modernog hrvatskog književnika. To je ujedno novo izdanje Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža u nizu posvećenu znamenitim pojedincima hrvatske kulturne povijesti. Prethodili su mu, u različitim koncepcijama i prigodama, *Krležijana*, *Leksikon Marina Držića*, *Leksikon Rudera Boškovića*, ali i hrestomatija *Misli i pogledi A. G. Matoša*, koju je 1955. priredio jedan od utemeljitelja hrvatske enciklopedistike Mate Ujević. Ipak, Matošev leksikon odudara od srodnih izdanja jer u njemu nema biografija suvremenika ili opisa svakoga objavljenog teksta; leksikon sadržava 150 preglednih i makropedijskih autorskih članaka u kojima se opisuju i tumače najbitnije Matoševe pjesme, novele i putopisi, za života objavljene i pripremljene knjige, žanrovi, motivi, teme i tematski kompleksi, kao i pojedini pojmovi (npr. artizam, boema, nacija, pejzaž), koji se sintetski prikazuju u svjetlu Matoševe poetike i biografije. Na kraju je priložena *Kronologija života i djela* te popis svih natuknica s tematskim uputnicama.

Matoš je, djelujući u zagrebačkom, beogradskom i pariškom miljeu, ostvario prvi izrazito moderan, interdisciplinarni i kozmopolitski opus u hrvatskoj književnosti, a kao publicist, kritičar i polemičar dao je široku sliku kulturnih i društveno-političkih prilika s kraja 19. i početka 20. stoljeća, afirmirajući se kao jedan od ključnih pisaca za razumijevanje Hrvatske u trenutku njezina formiranja kao moderne nacije. Kanoniziran ponajprije kao ljubavni i domoljubni pjesnik te putopisac i ranomodernistički novelist, Matoš je postao pisac o kojem je naizgled sve rečeno, ali ga se malo doista čita. Tako se i ovaj leksikon suočio s neočekivano neistraženim prostorom »matošologije« te je, naslonjen na postojeće kritičko-strukovne temelje, nastojao ponuditi nova čitanja i razumijevanja Matoševa opusa. Njegova pak poslovična fragmentarnost i nepodložnost sistematizaciji i opisu ispostavila se ne samo preduvjetom nego i posljedicom svakog čitanja. Nadamo se stoga da Matoš s kojim je rad na ovom leksikonu započet nije isti kojega predajemo čitateljima.

Urednici